

Rolnummers 6271 en 6272
Arrest nr. 165/2016 van 22 december 2016

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen over artikel 4, § 3, van de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 23 juli 1992 « betreffende de gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen », gesteld door het Hof van Beroep te Brussel.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters E. De Groot en J. Spreutels, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter E. De Groot,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging

Bij twee arresten van 14 oktober 2015 in zake de Belgische Staat tegen het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, waarvan de expedities ter griffie van het Hof zijn ingekomen op 27 oktober 2015, heeft het Hof van Beroep te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Houdt de niet-vrijstelling van de gebouwen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers die noodzakelijk zijn voor of inherent verbonden zijn met de werkzaamheden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, een schending in van het gelijkheidsbeginsel vervat in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, daar waar de Kamer van Volksvertegenwoordigers niet en andere openbare diensten wél op grond van artikel 4, § 3, van de ordonnantie [van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest] van 23 juli 1992 betreffende de gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen, zijn vrijgesteld ? ».

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 6271 en 6272 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

Memories en memories van antwoord zijn ingediend door :

- de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers, ten verzoeken van haar voorzitter, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. H. Symoens, advocaat bij de balie te Antwerpen;

- het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. P. Smet en Mr. I. Panis, advocaten bij de balie te Brussel.

Bij beschikking van 19 oktober 2016 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers T. Merckx-Van Goey en F. Daoût te hebben gehoord, beslist dat de zaken in staat van wijzen zijn, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 16 november 2016 en de zaken in beraad zullen worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, zijn de zaken op 16 november 2016 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in de bodemgeschillen

Voor het verwijzende rechtscollege betwist de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Kamer van volksvertegenwoordigers, in hoger beroep de aanslagen op grond van de gewestbelasting waarin de in het geding zijnde ordonnantie voorziet met betrekking tot het gebouw waarin de bibliotheek en de Commissie voor de Naturalisaties van de Kamer van volksvertegenwoordigers tijdens de aanslagjaren 2007–2009 gehuisvest waren (1000 Brussel, Wetstraat 13). Voor hetzelfde rechtscollege is een analoog hoger beroep aanhangig wat betreft de gewestbelasting met betrekking tot het gebouw van de Kamer van volksvertegenwoordigers waarin onder meer de diensten van de Quaestuur gevestigd zijn (1000 Brussel, Hertogsstraat 59).

Het verwijzende rechtscollege is van oordeel dat de appellant een belastingplichtige is in de zin van de ordonnantie en dat het betrokken gebouw niet van de gewestbelasting is vrijgesteld. De vrijstelling waarin artikel 4, § 3*bis*, van de ordonnantie voorziet, heeft volgens dat rechtscollege enkel betrekking op de gebouwen waarin de plenaire vergaderingen worden gehouden.

De appellant meent dat hij gediscrimineerd wordt omdat artikel 4, § 3, van de ordonnantie wel voorziet in een vrijstelling voor gebouwen die dienen voor onderwijs, erediensten, gezondheidszorg en culturele of sportieve activiteiten en bepaalde activiteiten zonder winstoogmerk. Hij vraagt in ondergeschikte orde dat hierover aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag zou worden gesteld.

Het Hof van Beroep is van oordeel dat die vraag nog niet is beantwoord en besluit in de beide zaken de hiervoor geciteerde prejudiciële vraag te stellen.

III. *In rechte*

- A -

A.1.1. In zijn memorie wijst de Belgische Staat allereerst erop dat het arrest van het Hof nr. 127/2012 van 25 oktober 2012 betrekking had op een andere bepaling (artikel 4, § 3*bis*, van de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 23 juli 1992 « betreffende de gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen » (hierna : ordonnantie van 23 juli 1992) en dat daarin andere situaties werden vergeleken.

A.1.2. De Belgische Staat brengt vervolgens het doel van de ordonnantie van 23 juli 1992 in herinnering en wijst op de bestaande vrijstellingen.

De appellant voor het verwijzende rechtscollege wijst erop dat artikel 4, § 3, van de ordonnantie van 23 juli 1992 wel voorziet in een vrijstelling voor gebouwen die dienen voor onderwijs, erediensten, gezondheidszorg en culturele of sportieve activiteiten en bepaalde activiteiten zonder winstoogmerk, maar dat voor de gebouwen die door de Kamer van volksvertegenwoordigers worden gebruikt voor de uitoefening van de grondwettelijke machten die uitgaan van de Natie geen vrijstelling wordt verleend, met uitzondering van het gebouw waar de plenaire vergaderingen plaatsvinden.

Aangezien de ordonnantie van 23 juli 1992 voornamelijk een financieel doel heeft, zou de voormelde vrijstelling waarin de in het geding zijnde bepaling voorziet tot gevolg hebben dat de opbrengst die de belasting moet genereren om dat financiële doel te bereiken, bij een beperkter aantal belastingplichtigen moet worden gevonden. Het zou kunnen dat die belasting wordt verhoogd en dat de werking van de Kamer van volksvertegenwoordigers hierdoor in het gedrang komt.

Volgens de Belgische Staat is de keuze van de ordonnantiegever om ruimtes voor onderwijs, gebed, enz., vrij te stellen maar niet de gebouwen die de Kamer van volksvertegenwoordigers gebruikt voor het uitoefenen van haar grondwettelijke machten, kennelijk onredelijk.

Dat onderscheid zou derhalve niet berusten op objectieve en redelijke gronden, zodat de grondwettelijke regels van de gelijkheid en niet-discriminatie geschonden zijn.

A.2.1. In de memorie refereert het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest eerst aan de parlementaire voorbereiding van de in het geding zijnde ordonnantie.

Dat Gewest herinnert eraan dat het Hof bij zijn arrest nr. 127/2012 in verband met de vrijstelling waarin artikel 4, § 3*bis*, van de ordonnantie van 23 juli 1992 voorziet, oordeelde dat het de beleidskeuzes van de ordonnantiegever in belastingaangelegenheden maar kan afkeuren indien zij op een manifeste vergissing zouden berusten of indien zij kennelijk onredelijk zouden zijn. In dat arrest was het Hof eveneens van oordeel dat de ordonnantiegever, wanneer hij een belastingvrijstelling invoert, die vrijstelling vermocht te beperken tot de belastbare categorieën die de bedoeling van de vrijstelling op de meest doeltreffende wijze verwezenlijken.

Volgens het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest noopt de prejudiciële vraag tot een vergelijking tussen, enerzijds, de Kamer van volksvertegenwoordigers als eigenaar van gebouwen die noodzakelijk zijn voor of inherent verbonden zijn met de werkzaamheden van de Kamer (hierna : de verbonden gebouwen van de Kamer) en, anderzijds, de openbare diensten – andere dan de Kamer – als eigenaar van gebouwen die dienen voor onderwijsinstellingen, erediensten, ziekenhuizen, klinieken, dispensaria, weldadigheidsinstellingen en activiteiten van sociale hulp en gezondheidszorg, culturele of sportieve activiteiten en bepaalde inrichtingen die tot doel hebben ofwel een gemeenschappelijke huisvesting te verlenen aan wezen, bejaarden, gehandicapte personen of jongeren, ofwel kinderopas te organiseren (hierna : de sociaal-culturele openbare diensten).

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest doet opmerken dat de prejudiciële vraag betrekking heeft op artikel 4, § 3, van de ordonnantie van 23 juli 1992, dat voorziet in een vrijstelling voor de gebouwen bestemd voor sociaal-culturele openbare diensten, terwijl de prejudiciële vraag die het Hof beantwoordde bij zijn arrest nr. 127/2012 betrekking had op artikel 4, § 3bis, van die ordonnantie, dat voor de Kamer van volksvertegenwoordigers voorziet in een vrijstelling, maar enkel voor het gebouw waar regelmatig plenaire vergaderingen worden gehouden.

Aangezien het Hof in dat arrest al oordeelde dat het niet kennelijk onredelijk kan worden geacht dat de ordonnantiegever de vrijstelling van gebouwen van democratisch verkozen organen heeft beperkt tot de gebouwen waarin regelmatig de plenaire vergaderingen worden gehouden, staat het volgens het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest vast dat de niet-vrijstelling van de verbonden gebouwen van de Kamer geen schending van het gelijkheidsbeginsel inhoudt, zodat de prejudiciële vraag geen verder onderzoek behoeft en ontkennend dient te worden beantwoord.

A.2.2. In ondergeschikte orde betoogt het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest dat het verschil in behandeling tussen de Kamer en de sociaal-culturele openbare diensten objectief en redelijk verantwoord is rekening houdend met het doel en de gevolgen van de gewestbelasting en de vrijstellingen daarvan.

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wijst erop dat de gewestbelasting werd ingevoerd vanwege de financiële toestand van het Gewest, rekening houdend met het beleid inzake huisvesting. Het refereert aan de parlementaire voorbereiding van de ordonnantie van 23 juli 1992.

De vrijstellingen voor de sociaal-culturele openbare diensten zouden verantwoord zijn door het belang van hun gebouwen, waarin voorzieningen gehuisvest zijn die nauw verbonden zijn met de woonfunctie en derhalve met het huisvestingsbeleid van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Dat zou niet gelden voor de verbonden gebouwen van de Kamer, die geen rechtstreeks nut hebben voor de bewoners in de buurt. Die gebouwen hebben veeleer een negatieve invloed op de woonfunctie en geven 's avonds en in het weekend een onveiligheidsgevoel. Zij dragen niet bij tot de doelstelling van de vrijstelling die erin bestaat de woonfunctie te bevorderen.

A.2.3. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is voorts van mening dat een bijkomende vrijstelling voor de verbonden gebouwen van de Kamer zou leiden tot een discriminatie ten opzichte van gebouwen van andere openbare diensten, waarvoor er geen vrijstelling is.

A.3.1. De Belgische Staat antwoordt dat het voormelde arrest nr. 127/2012 betrekking had op een andere norm en dat daarbij andere situaties werden vergeleken, zodat dat arrest geen antwoord biedt op de huidige prejudiciële vraag.

A.3.2. Volgens de Belgische Staat zijn de passages uit de parlementaire voorbereiding waaraan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest refereert, niet pertinent. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest spreekt ook over vrijstellingen voor sociaal-culturele openbare diensten, terwijl dat nergens in de parlementaire voorbereiding zo wordt vermeld.

De vrijstellingen waarin artikel 4, § 3, van de ordonnantie van 23 juli 1992 voorziet, zouden een veel ruimere draagwijdte hebben dan het bevorderen van de woonfunctie. Het argument dat de verbonden gebouwen van de Kamer veeleer een negatieve invloed hebben op de woonfunctie zou niet overtuigen, nu hetzelfde geldt voor tal van vrijgestelde gebouwen, zoals onderwijsinstellingen en kindercrèches, die 's avonds en in het weekend ook vaak verlaten zijn.

De Belgische Staat stelt vast dat voor een vrijstelling voor gebouwen de betrokken instelling of activiteit door de overheid moet worden georganiseerd, gesubsidieerd of erkend, maar dat de Staat zelf geen vrijstelling geniet voor de gebouwen die gebruikt worden voor de organisatie, de subsidiëring of de erkenning van de vrijgestelde instellingen of activiteiten of voor de uitoefening van de grondwettelijke machten uitgaande van de Natie.

A.3.3. De Belgische Staat antwoordt nog dat uit de stelling dat andere overheidsgebouwen waarvoor geen vrijstelling bestaat, zouden worden gediscrimineerd in geval van een vrijstelling voor de verbonden gebouwen van de Kamer, niet volgt dat in de huidige zaak niet zou mogen worden besloten tot een schending van het gelijkheidsbeginsel.

Mocht de rechtzetting van de ongelijke behandeling leiden tot een discriminatie van een andere categorie van belastingplichtigen, dan kan die categorie op haar beurt bij het Hof een schending van het gelijkheidsbeginsel aanklagen. Met die hypothetische gevolgen zou met andere woorden geen rekening mogen worden gehouden bij het beantwoorden van de huidige prejudiciële vraag.

A.4.1. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest repliceert dat de Belgische Staat zich ertoe beperkt te stellen dat het voormelde arrest nr. 127/2012 betrekking had op een andere norm en dat daarbij andere situaties werden vergeleken, zonder dat toe te lichten.

A.4.2. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest stelt voorts dat de Belgische Staat niet toelicht waarom de verwijzing naar de uitoefening van de machten van de Natie relevant zou zijn bij de toetsing van de grondwettigheid van de vrijstellingen waarin de in het geding zijnde bepaling voorziet.

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wijst erop dat artikel 4, § 3*bis*, van de ordonnantie van 23 juli 1992 wel voorziet in een vrijstelling voor het gebouw waar de grondwettelijke macht van de Kamer wordt uitgeoefend. Het herinnert eraan dat het Hof bij zijn arrest nr. 127/2012 van oordeel was dat de niet-vrijstelling van de verbonden gebouwen van de Kamer geen schending van het gelijkheidsbeginsel inhoudt.

A.4.3. Voor het overige herhaalt het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest dat het verschil in behandeling tussen de Kamer en de sociaal-culturele openbare diensten objectief en redelijk verantwoord is.

- B -

B.1. De ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 23 juli 1992 « betreffende de gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen » (hierna : ordonnantie van 23 juli 1992) vestigt een « jaarlijkse belasting geheven ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen, gelegen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en van houders van een zakelijk recht op onroerende eigendommen die niet voor bewoning bestemd zijn » (artikel 2).

B.2. Het verwijzende rechtscollège stelt twee identieke prejudiciële vragen over artikel 4, § 3, van de ordonnantie van 23 juli 1992, dat, in de redactie van toepassing op de bodemgeschillen, bepaalt :

« De belasting, bedoeld in de artikelen 5b en 8, is niet verschuldigd voor de gebouwen of gedeelten ervan :

1° die dienen voor de onderwijsinstellingen georganiseerd of betoelaagd door de overheid;

2° die dienen voor erediensten of betrokken worden door religieuze gemeenschappen waarvan de godsdienst als zodanig door de Staat erkend is, of dienen als vrijzinnige huizen;

3° die dienen voor ziekenhuizen, klinieken, dispensaria, weldadigheidsinstellingen en activiteiten van sociale hulp en gezondheidszorg, bestuurd door personen betoelaagd of erkend door de overheid voor zover zij hun activiteit zonder winstoogmerk uitoefenen;

4° die dienen voor culturele of sportieve activiteiten, betoelaagd of erkend door de overheid, voor zover deze activiteit zonder winstoogmerk uitgeoefend wordt;

5° die dienen voor openbare of privé-inrichtingen zonder winstoogmerk, die tot doel hebben, ofwel een gemeenschappelijke huisvesting te verlenen aan wezen, bejaarden, gehandicapte personen of jongeren, ofwel kinderoppas te organiseren en erkend zijn door ‘ Kind en Gezin ’ of ‘ l'Office de la Naissance et de l'Enfance ’ ».

B.3. Artikel 4, § 3bis, van de ordonnantie van 23 juli 1992, zoals ingevoegd bij de ordonnantie van 3 april 2003 bepaalt :

« De belasting, bedoeld in artikel 8, is niet verschuldigd voor de gebouwen waar regelmatig de plenaire vergaderingen van het Europees parlement, een federale kamer, een gewestraad, een gemeenschapsraad, een Raad van een gemeenschapscommissie, een Provincieraad, een gemeenteraad, een raad voor Maatschappelijk Welzijn worden gehouden ».

Het verwijzende rechtscollege is van oordeel dat de vrijstelling waarin artikel 4, § 3bis, van de ordonnantie van 23 juli 1992 voorziet, enkel geldt voor de gebouwen waar regelmatig de plenaire vergaderingen worden gehouden en niet voor gebouwen van de Kamer van volksvertegenwoordigers die verbonden zijn met de werkzaamheden van de Kamer, te dezen met name de gebouwen waar de bibliotheek, de Commissie voor de Naturalisaties en de Quaestuur gevestigd zijn.

B.4. Het verwijzende rechtscollege vraagt of het bestaanbaar is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, gewaarborgd bij de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, dat de gebouwen van de Kamer van volksvertegenwoordigers die noodzakelijk zijn voor of inherent verbonden zijn met de werkzaamheden van de Kamer van volksvertegenwoordigers

onderworpen zijn aan de gewestbelasting die bij de ordonnantie van 23 juli 1992 is ingevoerd, terwijl de gebouwen bedoeld bij de in het geding zijnde bepaling daarvan zijn vrijgesteld.

B.5. In antwoord op de prejudiciële vraag of artikel 4, § 3bis, van de ordonnantie van 23 juli 1992 bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet vanwege het verschil in behandeling al naargelang er in een gebouw van een democratisch verkozen orgaan wel of niet op regelmatige wijze plenaire vergaderingen worden gehouden, oordeelde het Hof bij zijn arrest nr. 127/2012 van 25 oktober 2012 :

« B.5. Het komt de ordonnantiegever toe te bepalen welke belastingplichtigen in welke mate vrijstelling van de in het geding zijnde belasting moeten genieten. Het staat niet aan het Hof te oordelen over de opportuniteit of de wenselijkheid van die vrijstelling.

De maatschappelijke keuzen die bij het inzamelen en het inzetten van middelen moeten worden gemaakt, behoren tot de beoordelingsvrijheid van de wetgever. Het Hof vermag dergelijke beleidskeuzen, alsook de motieven die daaraan ten grondslag liggen, slechts af te keuren indien zij op een manifeste vergissing zouden berusten of indien zij kennelijk onredelijk zouden zijn.

B.6. De bij de ordonnantie van 23 juli 1992 ingevoerde gewestbelasting heeft tot doel het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ‘ nieuwe middelen ’ toe te kennen en ‘ de financiering van het gewest [te] waarborgen. Daarbij wil [de Executieve] echter niet minder alert zijn voor het beleid inzake huisvesting ’ (*Parl. St.*, Brusselse Hoofdstedelijke Raad, 1991-1992, A-184/1, p. 2).

De ordonnantiegever heeft erover gewaakt dat die belasting ten laste wordt gelegd van diegenen die de diensten genieten die worden aangeboden door de Brusselse overheden, vooral in de sectoren van de netheid, de brandveiligheid en de dringende medische hulpverlening (*Parl. St.*, Brusselse Hoofdstedelijke Raad, 1991-1992, A-183/2, p. 5; *Volledig verslag*, Brusselse Hoofdstedelijke Raad, 16 juli 1992, nr. 26, p. 791), dit wil zeggen ten laste van diegenen die ‘ risicoplaatsen ’ creëren (*Parl. St.*, Brusselse Hoofdstedelijke Raad, 1991-1992, A-183/2, p. 49).

De eigenaars van ‘ onroerende goederen welke een belangrijke oppervlakte innemen en die niet voor bewoning bestemd zijn ’ vormen een van de categorieën van belastingschuldigen die, met de betaling van die belasting, moeten bijdragen tot de financiering van het Gewest (*Parl. St.*, Brusselse Hoofdstedelijke Raad, 1991-1992, A-184/1, p. 2). Het betreft de eigenaars van ‘ oppervlakten die niet voor bewoning zijn bestemd [...] [die] niet [kunnen] worden beschouwd als een onmisbaar complement voor de woonfunctie ’ (*ibid.*, p. 3) of ‘ eigenaars van gebouwen die niet voor huisvesting bestemd zijn ’ (*Parl. St.*, Brusselse Hoofdstedelijke Raad, 1991-1992, A-183/2, p. 6).

B.7.1. Bij de invoering van de in het geding zijnde vrijstellingsbepaling wordt in de memorie van toelichting allereerst de bedoeling van de gewestbelasting in herinnering gebracht :

‘ Het doel van deze belasting is de eigenaars van grotere kantoorgebouwen, fabrieken, ateliers, enz., te laten bijdragen tot de financiering van de algemene uitgaven van het gewest. Er werd evenwel voorzien in een aantal sociaal verantwoorde vrijstellingen op basis van de bestemming van het gebouw.

Zo worden nu reeds de gebouwen of gedeelten van gebouwen die dienen voor onderwijs en voor erediensten vrijgesteld, alsook, voor zover de activiteiten er zonder winstoogmerk worden uitgeoefend, de gebouwen die dienen voor ziekenhuizen, dispensaria, rustoorden, culturele of sportieve activiteiten, kinderopvang ... ’ (*Parl. St.*, Brusselse Hoofdstedelijke Raad, 2002-2003, A-404/1, p. 2).

B.7.2. Vervolgens wordt de bedoeling van de nieuwe vrijstellingsbepaling uiteengezet :

‘ De Brusselse Hoofdstedelijke Regering wenst heden een bijkomende vrijstelling in te voeren, uitsluitend gebaseerd op de bestemming van het gebouw en aldus in de lijn liggend van de voornoemde sociale vrijstellingen; deze nieuwe vrijstelling slaat op die gebouwen waar democratisch gekozenen in plenaire vergadering zetelen om er wetgevend of verordenend werk te verrichten; in zulke gebouwen krijgen de beslissingen die een rechtstreekse uitwerking hebben op het dagelijks leven van de burger (en per definitie het algemeen belang dienen) een officieel en wettelijk karakter, waardoor zij beschouwd worden als de materiële symbolen van de rechtstaat ’ (*ibid.*, p. 2).

B.7.3. De nieuwe vrijstelling heeft slechts een beperkte draagwijdte, zo blijkt ten slotte uit de volgende precisering :

‘ [Zij] beperkt zich tot het gebouw waar de plenaire vergadering van een democratisch verkozen parlement of raad doorgaans en op regelmatige basis wordt georganiseerd. Het gebouw waar een uitzonderlijke plenaire vergadering wordt gehouden (bijvoorbeeld wegens verbouwingswerken aan de gebruikelijke plenaire vergaderzaal) komt niet in aanmerking om te worden vrijgesteld. Tot vrijwaring van het gelijkheidsbeginsel vallen o.m. evenmin in het toepassingsgebied van deze ordonnantie, de overige gebouwen waar de administratieve diensten van de respectieve overheden zijn gehuisvest, waar enkel voorbereidende commissievergaderingen of gewone werkvergaderingen worden gehouden, waar een regering of andere uitvoerende instanties vergaderen ’ (*ibid.*, p. 4).

B.8. Wanneer de ordonnantiegever een belastingvrijstelling invoert, vermag hij, teneinde de oorspronkelijke bedoeling van de belasting niet te ondergraven, die vrijstelling te beperken tot de belastbare categorieën die de bedoeling van de vrijstelling op de meest doeltreffende wijze verwezenlijken.

Rekening houdend met de centrale rol die de plenaire vergadering in een democratisch verkozen orgaan inneemt, kan het niet kennelijk onredelijk worden geacht dat de ordonnantiegever de vrijstelling van gebouwen van democratisch verkozen organen heeft beperkt tot de gebouwen waarin regelmatig de plenaire vergaderingen worden gehouden.

B.9. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord ».

B.6. De huidige prejudiciële vraag betreft een andere bepaling van de ordonnantie van 23 juli 1992 en beoogt een andere vergelijking.

Te dezen is het niet de vraag of het verantwoord is dat de gebouwen die afhangen van een democratisch verkozen orgaan onderworpen zijn aan de gewestbelasting met uitzondering van het gebouw waar regelmatig de plenaire vergaderingen worden gehouden (artikel 4, § 3bis, van de ordonnantie van 23 juli 1992) maar de vraag of het verantwoord is dat de gebouwen die afhangen van een democratisch verkozen orgaan onderworpen zijn aan de gewestbelasting, met uitzondering van die gebouwen waarin regelmatig de plenaire vergadering worden gehouden, terwijl krachtens artikel 4, § 3, van de ordonnantie van 23 juli 1992 een vrijstelling wordt verleend voor gebouwen die dienen voor onderwijs en erediensten, voor ziekenhuizen, klinieken, dispensaria, weldadigheidsinstellingen en activiteiten van sociale hulp en gezondheidszorg, culturele of sportieve activiteiten en voor bepaalde inrichtingen die tot doel hebben, ofwel een gemeenschappelijke huisvesting te verlenen aan wezen, bejaarden, gehandicapte personen of jongeren, ofwel kinderoppas te organiseren.

B.7. Zoals het Hof reeds aangaf in zijn arrest nr. 127/2012 bestaat het doel van de gewestbelasting die is ingevoerd bij de ordonnantie van 23 juli 1992 erin de eigenaars van grotere kantoorgebouwen, fabrieken, ateliers, enz., te laten bijdragen tot de financiering van de algemene uitgaven van het Gewest.

Er werd voorzien in een aantal « sociale vrijstellingen » op basis van de bestemming van het gebouw. Bij de invoering van de gewestbelasting is met name rekening gehouden met het beleid inzake huisvesting (*Parl. St.*, Brusselse Hoofdstedelijke Raad, 1991-1992, A-184/1, p. 2) :

« Wat betreft de belasting verschuldigd door de gebruikers of eigenaars van gebouwen die niet bestemd worden voor bewoning, werd er rekening gehouden met bijzondere vormen van gebruik die vrijstellingen rechtvaardigen. Al de weerhouden categorieën hebben gemeen dat zij op onmisbare wijze complementair zijn aan de woonfunctie en dat het gaat om activiteiten die worden ingericht, erkend of toegelaten door de openbare machten en die geen winstgevend doel nastreven » (*ibid.*, p. 4).

In de Commissie voor Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen preciseerde de bevoegde minister nog :

« Wat het sociaal en cultureel beleid van de Executieve betreft, worden de vrijstellingen (voor theaters bijvoorbeeld) niet verantwoord door een cultureel beleid *sensu stricto*, maar door het feit dat er rekening wordt gehouden met de absoluut noodzakelijke infrastructuur voor huisvesting om een huisvestingsbeleid te kunnen doen slagen » (*Parl. St.*, Brusselse Hoofdstedelijke Raad, 1991-1992, A-183/2, p. 24).

B.8.1. In het raam van zijn beleidsvrijheid inzake belastingaangelegenheden vermocht de ordonnantiegever te oordelen dat het, bovendien rekening houdend met zijn bevoegdheden inzake huisvesting en teneinde de woongelegenheid in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest niet te ontmoedigen, aangewezen was te voorzien in vrijstellingen van de gewestbelasting voor gebouwen met een voor de woongelegenheid ondersteunende functie, zoals scholen, ziekenhuizen en inrichtingen voor sport en cultuur en kinderopvang, en dergelijke, opgesomd in artikel 4, § 3, van de ordonnantie van 23 juli 1992.

Hij vermocht voorts te oordelen dat de fiscale vrijstelling diende te worden beperkt tot gebouwen waar die activiteiten zonder winstoogmerk worden georganiseerd en voor zover die activiteiten door de overheid worden ingericht, gesubsidieerd of erkend.

B.8.2. Het is weliswaar juist dat bij de invoering van de vrijstelling bedoeld in artikel 4, § 3*bis*, van de ordonnantie van 23 juli 1992 eraan is herinnerd dat in die ordonnantie reeds was voorzien in een aantal vrijstellingen op basis van de bestemming van het gebouw (*Parl. St.*, Brusselse Hoofdstedelijke Raad, 2002-2003, A-404/1, p. 2).

Noch uit dat gegeven, noch uit de specifieke vrijstelling die de ordonnantiegever bij de ordonnantie van 3 april 2003 heeft ingevoerd voor de gebouwen van de democratisch verkozen vergaderingen waar regelmatig de plenaire vergaderingen worden gehouden, vloeit voort dat de ordonnantiegever krachtens de artikelen 10 en 11 van de Grondwet verplicht was de vrijstellingen uit te breiden tot alle gebouwen van de parlementaire vergaderingen en van de raden, ook al hebben die een voor de werking van die assemblees ondersteunende functie.

B.8.3. Uit wat voorafgaat blijkt dat de ordonnantiegever niet zonder redelijke verantwoording fiscale vrijstellingen heeft ingevoerd voor welbepaalde gebouwen met een voor de woongegelegenheid ondersteunende functie, zonder dat hij zo ver diende te gaan die vrijstellingen uit te breiden tot alle gebouwen van democratisch verkozen organen, ook al heeft hij om de in het arrest nr. 127/2012 vermelde redenen voorzien in een vrijstelling voor de gebouwen waarin die assemblees regelmatig hun plenaire vergaderingen houden.

B.9. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 4, § 3, van de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 23 juli 1992 « betreffende de gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen » schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 22 december 2016.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

E. De Groot